

io pages

DEC BURKE

Dilemma-zanger solo

KRISTOFFER GILDENLÖW

Geen lichte kost

YES

Geoff Downes en zijn camera

DREAM THEATER

Mount Everest beklommen?

De inmiddels zeventigjarige Vittorio Nocenzi trekt zijn mondkapje nog meer over de mondhoeken wanneer hij zich tussen mij en de tolk vleit op een krakkemikkige stoel in wat wel een kleedkamer van een amateurvoetbalclubje lijkt. Nocenzi, eenvoudig gekleed, is enorm op zijn hoede voor corona. Na ons gehaaste gesprek – de soundcheck liep maar liefst een uur uit – zal hij richting Lago Maggiore rijden om te midden van de natuur te dineren.

BANCO

De ziel leeft verder

De in Marino bij Rome geboren Vittorio studeerde op jonge leeftijd piano, klarinet, kerkorgel en harmonie aan het conservatorium. In 1969 richtte hij samen met zijn één jaar jongere broer Gianni de groep Banco Del Mutuo Soccorso op. Tijdens het befaamde Caracalla Pop Festival leerden zij leden van de groep Experiences kennen (onder wie de charismatische zanger Francesco Di Giacomo) en besloten de krachten te bundelen. Dit is de start van het echte Banco. Samen met PFM en Le Orme wordt Banco tot de absolute Top 3 gerekend van de Rock Progressivo Italiano-stroming van de jaren zeventig. De plotse dood van Di Giacomo in februari 2014 (en de dood van gitarist Rodolfo Maltese een jaar later) trok het voortbestaan van de groep in twijfel, want was het unieke stemtimbre van de kleine dikkerd niet hét handelsmerk van Banco? Wie Banco zegt, denkt toch automatisch aan Di Giacomo? De grote schoenen worden uiteindelijk gevuld door de sympathieke Tony d'Alessio die zich sinds 2016 frontman van Banco mag noemen.

Toetsenist Vittorio Nocenzi herhaalt heel veel in zijn betoog. De muzikanten volgden trouw wat hun vaderfiguur hun vroeg te doen, want allen vinden het een geweldige eer deel te mogen uitmaken van het instituut dat Banco wereldwijd nog steeds is. Vittorio: "Ik ben een perfectionist en iedereen om mij heen weet dat. Misschien is het een autistisch trekje, maar ik heb nu eenmaal een achtergrond bij het conservatorium waar alles perfect moet zijn, anders haal je je einddiploma niet. Vooral op het onderdeel ritme blijf ik hameren, omdat dit het belangrijkste onderdeel van de compositie is en alle instrumenten zich daarop moeten afstemmen. Het is pas als alle instrumenten strikt het ritme volgen dat de magie van de compositie opbloeit met een unieke beleving voor zowel musici als publiek als resultaat."

FRANCESCO'S LAATSTE DAG

"Ik had van Sony Italië de vraag gekregen om voor de eerste drie Banco-albums een Legacy-versie uit te werken. Dat betekende naast een

geremasterde versie ook het toevoegen van bonusnummers uit die tijd. Zo was Francesco bij mij thuis zaken aan het uitwerken. We hielden er een strikt regime op na, alsof we dagelijks naar kantoor gingen. De dag van zijn overlijden op 21 februari 2014 was Francesco van 9 uur tot 12 uur in de middag bij mij thuis, waar we samen aan bonustracks werkten voor de Legacy-uitgave van het album *Io Sono Nato Libero*. Die ochtend vonden we vreemd genoeg de gemeenschappelijke creatieve vonk niet. In de huiskamer heb ik een groot venster met uitzicht op het weidse landschap dat die ochtend baadde in het zonlicht. Francesco keek naar buiten en sprak: 'Als de vrijheid komt, zal ze gekleed zijn in een eenvoudige jurk.' Na die ene zin vlamde de creativiteit meteen weer op, alsof er een gedicht was opgetekend door het oog van de geest. Hij zag een jonge vrouw voor zich in een goedkope katoenen bloemetjesjurk die net haar boodschappen gedaan had op de markt. Dit eenvoudige, suggestieve beeld van vrijheid opende de weg naar onze

tomeloze creativiteit die we altijd hoog in het vaandel hadden staan. Ik vroeg Francesco: 'Als de dood komt, denk je dat die dan ook zo goedkoop zal zijn gekleed?' Tweeënehalf uur later was Francesco dood. We hadden bij mij thuis gegeten en toen is hij naar huis gereden. Een half uur na zijn vertrek belde zijn vrouw me op met het slechte nieuws dat hij was overleden. Op slechts driehonderd meter van zijn huis moet hij een hartinfarct hebben gekregen toen hij in zijn auto naar huis reed, waardoor hij op de andere rijstrook terecht kwam en frontaal op een Range Rover reed. Maar Francesco moet al voor de aanrijding zijn overleden. Hij had diabetes, en misschien had het te maken met zijn suikerspiegel. Het vreemde is dat ik steeds moet denken aan de ettelijke keren dat we het hadden over de dood en Francesco me keer op keer zei: 'Als mijn tijd is gekomen, dan wil ik dat het in een vingernip is gedaan! Dat is me altijd bijgebleven.'

MONNIKENWERK

"Na de onverwachte, plotse dood van Francesco Di Giacomo wist ik niet wat ik moest doen. Francesco was zo'n belangrijk onderdeel van de groep dat het vrijwel onmogelijk was om zonder hem verder te gaan. Hij was niet alleen een uitzonderlijk zanger, maar tevens een enorm onderschat tekstdichter. Ik wilde dat de fans de nummers zouden horen waaraan we hadden gewerkt voor de Legacy-edities van onze eerste drie albums. Keer op keer kreeg ik van gepassioneerde fans te horen dat ik niet met Banco mocht stoppen. Het was ook geen optie om zuiver instrumentaal verder te gaan, want voor mij als componist zijn de teksten even belangrijk als de muziek. Di Giacomo's teksten diepen het idee voor het nummer verder uit, vervolledigen het beeld van het klanklandschap. Vaak speelde ik een melodie of een idee voor een nummer op piano en bedacht Francesco een flard tekst of zelfs een gedicht dat totaal los stond van de muziek. Samen gingen we dan zijn tekst inpassen in de

muziek en daar waar nodig aanpassen zodat er rijm ontstond. Die samenwerking verliep perfect, ook al was het tijdrovend en moeilijk vanwege de strikte ritmiek van de rockmuziek. De Engelse taal is veel geschikter, omdat die veel korte woorden bevat die accenten leggen in de muziek. Het Italiaans daarentegen is een Romaanse taal met woorden die vaak uit meerdere lettergrepen bestaan, zoals het woord (ik probeer zo goed mogelijk te noteren) principetevolisimemomento. Het album Darwin was enorm moeilijk op tekstueel vlak omdat het bijna onmogelijk was de perfecte tekst op het bestaande ritme te projecteren. De kwaliteit van de poëzie wordt aangetast wanneer je een woord moet vervangen door een korter exemplaar omdat dit nu eenmaal beter in de ritmiek past. Het was monnikenwerk!"

TONY D'ALESSIO

"Na een concert kwam Francesco naar me toe en zei dat hij ermee wilde kappen, maar dat de groep moest verdergaan met een jongere zanger als zijn vervanger. Hij stelde Tony d'Alessio voor met wie hij ondertussen goed bevriend was geraakt. De nummers waren geschreven, de melodielijnen waren uitgetekend waardoor het duidelijk was dat de groep een zanger nodig had met een krachtige stem, en die heeft Tony. Bovendien is Banco niet alleen een groep maar ook een soort familie waar Tony ondertussen deel van uitmaakte. Hij beschikt over drie gaven die binnen de wereld van Banco belangrijk zijn: hij is bescheiden, is passioneel en heeft een enorme werklust. Het mooie is dat hij zowel het nieuwe materiaal van ons album Transiberiana brengt als de complexere klassiekers, zodat het huidige Banco nog steeds de geest van de ongelooflijke Francesco Di Giacomo live op de bühne brengt."

Tony d'Alessio: "Ik was reeds lange tijd groot fan van Banco en Francesco Di Giacomo, en na een optreden kon ik Francesco mijn waardering persoonlijk overbrengen en hem enkele vragen stellen. We hebben zeker een half uur gepraat over Area-zanger Demetrio Stratos, en op een gegeven ogenblik mengde gitarist Filippo Marcheggiani zich in het gesprek. Di Giacomo stelde mij aan hem voor als een progmetalzanger, waarop Filippo meteen zei dat hij op zoek was naar een dergelijke vocalist voor zijn groep. Dat bleek Scenario, waarmee ik in 2001 het album A Fearful Symmetry uitbracht. Francesco knikte goedkeurend en toen is er een blijvende vriendschap ontstaan. Hij stelde mij aan Vittorio voor als zijn eventuele vervanger. Hoe mooi is dat?"

Vittorio Nocenzi publiceerde onlangs het boek Nati Liberi (enkel in het Italiaans verschenen) waarin hij het verhaal over Banco uit de doeken doet.

DISCOGRAFIE

Banco	
Banco Del Mutuo Soccorso.....	1972
Darwin.....	1972
Io Sono Nato Libero.....	1973
Banco.....	1975
Como In Un'Ultima Cena.....	1976
Garofano Rosso.....	1976
Di Terra.....	1978
Canto Di Primavera.....	1979
Urgentissimo.....	1980
Capolinea.....	1980
Buone Notizie.....	1981
Banco.....	1983
E Via.....	1985
Donna Plautilla.....	1989
B.M.S.....	1991
Darwin.....	1991
Da Qui Messere Si Domina La Valle.....	1991
Il 13.....	1994
Nudo.....	1997
No Palco.....	2003
Seguendo Le Tracce.....	2005
Un'Idea Che Non Puoi Fermare.....	2014
Transiberiana.....	2019